

نام و نام خانوادگی:	باسمه تعالی	تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۵
دبیرستان:	اداره آموزش و پرورش ناحیه/شهرستان.....	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
شماره کلاس:	مؤسسه فرهنگی آموزشی امام حسین علیه السلام	ساعت شروع: ۷:۳۰ صبح
پایه دهم انسانی	امتحان علوم و فنون ۱ نیمسال اول (دی ۱۴۰۱)	تعداد صفحه: ۳

بارم	دانش آموزان عزیز جواب سؤالات را در پاسخ برگ مربوطه بنویسید
	تاریخ ادبیات و سبک شناسی (۴ نمره)
	جاهای خالی را پر کنید:
۰/۵	۱- شعر غنایی با دو شاعر مشهور و قوت و استحکام یافت.
۰/۵	۲- زبان فارسی باستان در دوره رایج بود و نامه های شاهان به خط نوشته می شد.
۱	۳- درستی و نادرستی هر یک از عبارت های زیر را بنویسید. الف) اولین قصیده در موضوع ادبیات تعلیمی را ناصر خسرو سرود. ب) سامانیان رسم ها و سنت های فرهنگی کهن ایرانی را رواج دادند. پ) وسیله ادراک وزن « عاطفه » ماست . ت) ترکیب سازی از ویژگی های ادبی هر نوشته است.
۰/۵	۴- دو کتاب در عصر ساسانیان نام ببرید که اصل پهلوی آن از بین رفته است ولی ترجمه عربی و فارسی آنها در دست است.
۰/۵	۵- کتاب « تاریخ الرسل والملوک » به چه زبانی نوشته شده است؟ نام نویسنده این کتاب کیست؟
۰/۵	۶- موضوع کتاب شاهنامه ابومنصوری چیست؟
۰/۵	۷- متون یا آثار مکتوب ادبی را به دو بخش تقسیم می کنیم آن دو بخش را نام ببرید.
	موسیقی شعر (۶ نمره)
۰/۵	۸- حرف « و » در کدام کلمه صامت و در کدام کلمه مصوت است؟ الف) نمی رود ب) هوشمند
۱	۹- نوع هجای کلمات زیر را بنویسید و علامت هر هجا را در مقابل آن قرار دهید: الف- سرو ب- ک

<p>۰/۵</p> <p>۲</p> <p>۲</p>	<p>۱۰- از نظر قرار گرفتن هجاهای کوتاه و بلند هر مصرع، کدام با ابیات دیگر متفاوت است؟</p> <p>الف - خجسته سیامک یکی پور داشت</p> <p>ب - ای رستخیز ناگهان ، وی رحمت بی منتها</p> <p>پ - نبینی که سختی به غایت رسید؟</p> <p>۱۱- ابیات زیر را بخوانید و آن را از دیدگاه آهنگ و موسیقی و احساس و عاطفه بررسی نمایید.</p> <p>الف) ما همه چشمیم و تو نور ای صنم چشم بد از روی تو دور ای صنم</p> <p>ب) خروش آمد و ناله کر نای دم نای رویین و هندی درای</p> <p>۱۲- بیت زیر را به هجاهای تشکیل دهنده آن تجزیه کنید سپس هر هجا را با علامت خاص آن بنویسید .</p> <p>بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش</p>
<p>۱</p> <p>۰/۵</p> <p>۰/۵</p> <p>۱</p> <p>۳</p>	<p>زیبایی شناسی (۶ نمره)</p> <p>۱۳- در کدام بیت، واج آرایبی محسوس تر است؟ چرا؟</p> <p>الف) سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز / همچو سرمستان به بستان پای کوب و دست زن</p> <p>ب) خواب نوشین بامداد رحیل / باز دارد پیاده را ز سبیل</p> <p>۱۴- در بیت « خیزید و خز آرید که هنگام خزان است / باد خنک از جانب خوارزم وزان است » کدام واج ها باعث افزایش موسیقی کلام شده است؟</p> <p>۱۵- در بیت « عمر ما رامهلت امروز و فردای تو نیست / من که یک امروز مهمان توام فردا چرا؟ » کدام عامل افزایش موسیقی کلام را درمی یابید؟</p> <p>۱۶- چرا آرایه سجع در کلامی دیده می شود که حداقل دو جمله باشد؟</p> <p>۱۷- در مثالهای داده شده زیر کلماتی که سجع دارند خط بکشید و نوع سجع به کار رفته را بنویسید</p> <p>الف) محبت را غایت نیست ؛ از بهر آن که محبوب را نهایت نیست.</p> <p>ب) فلان را کرم بی شمار است و هنر بی حساب.</p> <p>پ) صیاد بی روزی ماهی در دجله نگیرد و ماهی بی اجل در خشک نمیرد</p>

نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)

۱۸- با توجه به ابیات، به پرسش‌ها پاسخ دهید.

هر که زین گلشن لیبی خندان تر از گل بایش خاطراری فارغ زعالم چون توکل بایش
خرده ای از مال دنیا در بساط هر که هست جبهه واکرده ای پیوسته چون گل بایش

الف) در مصراع اول بین چه کلماتی مراعات نظیر وجود دارد؟ ۰/۵

ب) در مصراع دوم بیت دوم چه آرایه ای وجود دارد؟ ۰/۵

۱۹- دو مورد از نکات فکری ابیات زیر را شناسایی کرده و بنویسید. ۱

ای آن که غمگنی و سزاواری و ندر نهان سرشک همی باری

رفت آن که رفت و آمد آن که آمد بود آن که بود خیره چه غم داری؟

۲۰- با توجه به متن زیر نکات زبانی کلمات مشخص شده را بیان کنید. ۱

من دنیا را بدان چاه پرافت مانند کردم و موشان سیاه و سپید و مداومت ایشان بربریدن شاخ‌ها بر شب و روز، و آن
چهار مار را به طبایع که عماد خلقت آدمی است و هر گاه یکی از آن در حرکت آید، زهرقاتل باشد.

۲۱- نوع «را» در مثالهای زیر را بنویسید: ۰/۵

الف) این مرد را صد دینار بدهید.

ب) پارسا زاده ای را نعمت بیکران به دست افتاد.

۲۲- دو مورد ویژگی زبانی در بیت‌های زیر بیابید. ۰/۵

الا یا خیمگی خیمه فرو هل که پیشاهنگ بیرون شد زمزل

تبییره زن بزد طبل نخستین شتربانان همی بندگان محمل

نماز شام نزدیک است و امشب مه و خورشید را بینم مقابل

ولیکن ماه دارد قصد بالا فرو شد آفتاب از کوه بابل

سربلند باشید